

Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Algıları

Nur Akcanca¹

¹ Temel Eğitim Bölümü, Eğitim Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye,
nurakcanca@comu.edu.tr

Sorumlu Yazar: Nur Akcanca

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Yazar Notu: Bu araştırma, XV. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresinde sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Kaynak Gösterimi: Akcanca, N. (2022). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algıları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 18(2), 156-168. <https://doi.org/10.17244/eku.1185084>

Etik Not: Araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Bu araştırma için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilimsel Araştırma Etik Kurulu'ndan etik onay alınmıştır (Tarih: 22 Eylül 2022, Sayı: 16/03).

Individual Innovative Perceptions of Preschool Teacher Education Students

Nur Akcanca¹

¹ Department of Primary Education, Faculty of Education, Çanakkale Onsekiz Mart University, Çanakkale, Türkiye,
nurakcanca@comu.edu.tr

Corresponding Author: Nur Akcanca

Article Type: Research Article

Author Note: A preliminary version of this research was presented at the XV. International Congress of Educational Research.

To Cite This Article: Akcanca, N. (2022). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algıları. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 18(2), 156-168. <https://doi.org/10.17244/eku.1185084>

Ethical Note: Research and publication ethics were followed. For this research, the ethical approval was obtained from the Graduate Education Institute Scientific Research Ethics Committee of Çanakkale Onsekiz Mart University (Date: 22 September 2022, Number: 16/03).

Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Bireysel Yenilikçilik Algıları

Nur Akcanca¹

¹ Temel Eğitim Bölümü, Eğitim Fakültesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale, Türkiye,
nurakcanca@comu.edu.tr, ORCID: [0000-0003-4074-0639](https://orcid.org/0000-0003-4074-0639)

Öz

Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algılarının belirlenmesi ve yenilikçiliğin önündeki engellere yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu amaç doğrultusunda durum çalışması deseninde tasarlanan araştırmaya 2. ve 3. sınıfa devam eden 32 okul öncesi öğretmenliği öğrencisi katılmıştır. Öğrencilerin bireysel yenilikçiliğe ilişkin görüşlerinin belirlenmesinde araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Araştırma kapsamında toplanan verilerin modelleştirilmesinde NVivo nitel veri analiz programı kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçiliği gelişim, çağdaşlık, uyum, teknoloji, yaratıcılık ve açık fikirlilik ile ilişkilendirdikleri belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin dörtte birinin kendini yenilikçi olarak algıladığı sonucuna ulaşılmıştır. Bunun yanında öğrenciler erken çocukluk döneminde yenilikçiliğin desteklenmesinin hem bireysel hem de toplumsal anlamda önemine değinmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin çevre, geleneksel eğitim anlayışları, fırsat eşitsizliği ve kişilik özelliklerinden kaynaklanan yenilikçiliğin önünde engel olabilecek birtakım etmenleri ortaya koydukları belirlenmiştir. Araştırma sonucunda, eğitim fakültelerinde verilecek derslerin öğrencilerin yeni fikirler ortaya atabilecekleri yöntem ve tekniklerle hazırlanması, ayrıca yapılacak tanıtım ya da etkinliklerle de öğrencilerin bireysel yenilikçilik algısının gelişim sürecinin desteklenmesi önerilmektedir.

Makale Bilgisi

Anahtar Kelimeler:

Yenilikçilik algısı, okul öncesi öğretmenliği öğrencileri, erken çocukluk eğitimi

Makale Geçmişi:

Geliş: 6 Ekim 2022

Düzeltilme: 2 Aralık 2022

Kabul: 3 Aralık 2022

Makale Türü: Araştırma Makalesi

Individual Innovative Perceptions of Preschool Teacher Education Students

Abstract

The aim of this study is to determine the individual innovativeness perceptions of preschool teacher education students and to display their views on the obstacles to innovation. For this purpose, 32 pre-school teacher education students attending the 2nd and 3rd grades participated in the research designed in the case study pattern. The interview form prepared by the researcher was used to determine the students' views on individual innovativeness. NVivo qualitative data analysis program was used to model the data collected within the scope of the research. As a result of the research, it was determined that preschool teacher education students associate innovation with development, modernity, harmony, technology, creativity and open-mindedness. It was concluded that one-fourth of the students perceived themselves as innovative. In addition, they mentioned the importance of supporting innovation in early childhood, both individually and socially. It was determined that students put forward some factors that may prevent innovation and arising from the environment, traditional education understandings, inequality of opportunity and personality traits. As a result of the research, it is suggested that the courses to be given in the faculties of education should be prepared with the methods and techniques in which the students can come up with new ideas, besides that the development process of the individual innovativeness perception of the students should be supported by promotions or activities to be held.

Article Info

Keywords: Perception of innovation, preschool teacher education students, early childhood education

Article History:

Received: 6 October 2022

Revised: 2 December 2022

Accepted: 3 December 2022

Article Type: Research Article

Extended Summary

Introduction

The developments in the 21st century and the process of change experienced due to them have made it necessary to change the skills that should be gained through education in individuals. Especially innovation has taken its place among the skills that attract attention. That students being able to acquire different perspectives, think creatively, synthesize the information they have acquired and use them in different purposes or situations can only realize thanks to innovative teachers who try new approaches and ways. Innovative teachers can enforce new skills that are existing in their students but waiting to be supported or discovered. The emergence of new skills can start from early childhood, when the foundations of many skills are laid and development and discovery are rapid, and continue throughout life. For this reason, it is thought that it is important to determine the innovativeness perceptions of teachers and teacher education students and to reveal the obstacles, if any. In addition, examining the perceptions of the education faculty students who are still studying will provide an idea about the innovativeness of different segments of the society. From this point of view, the aim of this study is to determine the individual innovativeness perceptions of preschool teacher education students and to display their views on the obstacles to innovation.

Method

The research was planned in a case study design. 32 preschool teacher education students attending the 2nd and 3rd grades participated in the research. The interview form prepared by the researcher was used to determine the students' views on individual innovativeness. The form includes questions about the importance of innovation in preschool education and the obstacles in front of it, as well as questions about determining students' individual innovativeness perceptions. NVivo qualitative data analysis program was used to model the data collected within the scope of the research. In order to reach the concepts and related links, the data were analyzed in accordance with the content analysis technique.

Results

As a result of the research, it was determined that preschool teacher education students do not perceive themselves as skeptical or traditionalist preschool teachers. It was concluded that one-fourth of the pre-school teacher education students perceived themselves as innovative. This result obtained from the research is considered as a good result in terms of students being leaders in pioneering innovations. The attitude of pioneering individuals to inform other members of the society about innovations is also compatible with the teaching profession. In addition, when the results of the research are examined in general, it is seen that the students have above-average innovativeness. This can be considered as an indication that they are not completely closed to innovations and that they tend to benefit from new teaching methods and techniques, although not effectively in the education process.

As a result of the research, it was determined that preschool teacher education students associate innovation with development, modernity, harmony, technology, creativity and open-mindedness. In addition, they mentioned the importance of supporting innovation in early childhood, both individually and socially. They emphasized that by supporting their innovative skills, children will be able to adapt to the future and be stronger in terms of being ready for life. Another result obtained from the research is the opinions of students that it is necessary to adopt innovative educational approaches by being open to new ideas and keeping up with change. Considering that innovativeness is a skill that can be acquired later, it is understood that education is a very important tool in the development of this skill. With the innovative education approach adopted from the pre-school period, correct practices can be realized and great steps can be taken. For this reason, the perceptions of the students participating in the research in this direction are considered valuable.

In the research, individual, environmental or educational negative opinions of preschool teachers, which can be considered as an obstacle to their individual innovativeness, were determined. It has been determined that pre-school teacher education students put forward some factors that may prevent innovation and arising from the environment, traditional education understandings, inequality of opportunity and personality traits. As a result of the research, it is suggested that the courses to be given in the faculties of education should be prepared with the methods and techniques in which the students can come up with new ideas, besides that the development process of the individual innovativeness perception of the students should be supported by promotions or activities to be held.

Giriş

Değişimin kaçınılmaz olduğu 21.yüzyılda bireylerde gelişimi beklenen birçok becerinin farklılaştığı görülmektedir. Bu durumun nedeni bireylerin sahip oldukları becerilerin onları yeni dünya düzenindeki konumlarını etkilediği gerçeğidir (Yeniay Üsküplü, 2019). Bu becerilerden en önemlilerinden biri de yenilikçilik. Yenilikçilik, bir ülkenin bilim, teknoloji, yenilikçi rekabet gücü ve genel performansını etkileyen en önemli unsur haline gelmiştir (Huifeng ve Yunjie, 2017). Hem toplumsal hem de bireysel anlamda yeniliğin gelişimdeki rolü düşünüldüğünde, bu kavramın bilimsel olarak araştırılmasını zorunlu hale getirmiştir (Erkoç ve Kert, 2013).

Uzun bir tarihe sahip yenilik kavramını tek bir tanım ile açıklamanın yetersiz kalacağı düşünülmektedir (Adams, Bessant ve Phelps, 2006). Birden çok tanımı olmasının nedeni olarak kavramın farklı çalışma alanlarında ve sosyal teorilerde ortaya çıkmış olması gösterilmektedir (Goldsmith ve Foxall, 2003). Ulusal literatürde “yenilikçilik” şeklinde geçen kavram uluslararası anlamda “innovation” yani inovasyon olarak karşımıza çıkmakta, iki kelimenin birbiri yerine sık sık kullanıldığı görülmektedir. İnovasyon, tam manasıyla yenilik kelimesini karşılama da inovasyona “bir yenilik süreci” demek yanlış olmayacaktır (Taş, 2017). Başka bir deyişle, inovasyon kavramı, sonuç olarak ifade edilirse yenilik, süreç olarak ifade edilirse ise yenilikçilik anlamlarına gelebilmektedir (Sungur, Koç ve Dulupçu, 2014). Bu araştırmada kavram yenilikçilik şeklinde ele alınacaktır. Genel olarak bakıldığında yenilikçilik kavramının “innovatus” sözcüğünden türemiş olduğu, anlamının ise toplumsal, kültürel, idari alanlarda yeni yöntemler kullanılması şeklinde olduğu görülmektedir (Özerbaş ve Kayabaşı, 2019). Yenilikçilik aynı zamanda yeni olarak algılanan bir uygulama olarak da tanımlanabilmektedir (Rogers, 2003). Farklı bir tanımda yenilikçilik, yeni bir fikir veya aracın yaratılması ya da tanıtılması şeklinde ele alınmaktadır (Adair, 2007). Eğitsel anlamda yenilikçilik kavramının ise, yeni veya önemli ölçüde geliştirilmiş düşüncelerin uygulanabilirliğine izin veren bilişsel bir fark yaratma süreci olarak açıklandığı görülmektedir (Barak, Morad ve Ragonis, 2013).

Bu tanımlardan da yola çıkarak yeni bir fikrin, yeni bir uygulamanın ve yeni bir ürünün ortaya çıkmasında bireyin en önemli faktör olduğu anlaşılmaktadır (Kocasaray, 2021). Bu nedenle bireyin özgün şeyler deneme, risk alma ve deneyime açık olma istekliliği şeklinde tanımlanabilen bireysel yenilikçilik kavramını da ele almak gerekmektedir (Goldsmith ve Foxall, 2003). Bireysel yenilikçi bir bireyin yeniliği benimsemesi, hayatına entegre edebilmesi ve bunu günlük hayatında uygulayabilmesi beklenmektedir (Yuan ve Woodman, 2010). Rogers (2003), bireylerin yeniliği kabul ediş şekillerini beş kategoride değerlendirmektedir. Bu kategoriler; yeni fikirleri denemeye istekli yenilikçiler, toplumun diğer kesimlerini yenilikçilik ile ilgili bilgilendiren öncüler, yeniliklerle ilgili risk alma noktasında tedbirli olan sorgulayıcılar, yeniliklere şüphe ile yaklaşanlar kuşkucular ve son olarak değişimin kendisine ön yargı ile bakan gelenekselciler şeklindedir (Kılıçer, 2011).

Bireylerin yenilikçilik anlamında eğitim süreci oldukça büyük önem taşır. Bu durum yenilikçiliği odak edinmiş eğitim süreçlerinden söz edilmesini zorunlu hale getirmiştir (Öztemel, 2018). Bu eğitim süreçlerinde bilginin bireylere doğrudan aktarımından ziyade, yenilikçi bir bakış açısıyla bireylerin kendilerinin bilgiye ulaşmalarına rehberlik edilmesi söz konusudur (Yıldırım, 2017). Yenilik kavramına daha detaylı bakıldığında, eğitim süreçlerini geliştirmesi öngörülen tüm uygulamaların içerisinde yenilik kavramının yer aldığı görülmektedir (İncebacak, Tungaç ve Yaman, 2018). Bahsi geçen eğitim süreçlerinden beklenen üretkenlik için mutlaka öğretmenlerin bu sürece destek olması gerekir. Sosyal değişimlerin ve yeniden yapılanma süreçlerinin öğretmenler tarafından gerçekleştirildiği düşünülmektedir (Ottekin Demirbolat, 2006).

Öğretmenlerin, mesleklerinin gereği yenilikçi bireyler olmaları beklenmektedir (Ayvaz Can, 2020). Yenilikçi öğretmenlerin özgün kaynaklara erişiminin daha kolay olduğu ve öğrencileri ile daha güçlü ilişkiler kurdukları bilinmektedir (Pollock, 2008). Öğretmenlik mesleğinin, toplumdaki diğer tüm mesleklerdeki bireylerin gelişimini doğrudan veya dolaylı olarak etkilemesinin yanında (Erkoç ve Kert, 2013), demokratik ve küresel bir toplumla uyumlu yenilikçi rolleri de vardır (Ottekin Demirbolat, 2006). Öğretmenlerin yenilik sürecine ayak uydurmaları, değişen beklentiler ışığında çeşitli yenilikçi deneyimlerle mesleki gelişimlerine ağırlık vermeleri ile mümkün olur (Grigoropoulos ve Gialamas, 2018; Sun ve Shi, 2018). Bu anlayış onların mesleklerini daha yenilikçi bir bakış açısıyla algılamalarına neden olacaktır. Bu noktada öğretmen yetiştirmede eğitim fakültelerinin önemine değinmek gerekmektedir. Eğitim fakülteleri, çağdaş, yeniliği benimseyen, eleştirel düşünebilen, yaratıcı düşünebilen öğretmenler yetiştirebilmek için dünyada olup biten tüm değişim süreçlerini ve yenilik çalışmalarını takip etmek zorundadır (Apaydın ve Güven, 2022). Dolayısıyla henüz öğrenim görmekte olan eğitim fakültesi öğrencilerinin algılarını incelemek, toplumun farklı kesimlerinin yenilikçiliğine dair fikir sahibi olunmasını sağlayacaktır. Bu araştırmada birçok becerinin temelini atıldığı erken çocukluk eğitimi verecek olan okul öncesi öğretmenliği öğrencileri ile çalışılması da ayrıca önemli görülmektedir. Gelişimin ve keşfetmenin en hızlı olduğu erken çocukluk döneminde yenilikçi bakış açısıyla, yeni yaklaşım ve yollar deneyen öğretmenlerin rehberliğinin, bu dönemdeki çocukların yenilikçilik algısını destekleyeceği düşünülmektedir. Yenilikçilik algılarının bu dönemden başlayıp, farklı uygulamalarla desteklenerek

hayat boyu devam edebileceği düşünülmektedir. Bu sebeple öğretmenlik yolundaki öğrencilerin yenilikçilik algılarının belirlenmesi, varsa önündeki engellerin ortaya konmasının önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algılarının belirlenmesi ve yenilikçiliğin önündeki engellere yönelik görüşlerinin ortaya çıkarılması şeklinde belirlenmiştir. Bu amaç çerçevesinde cevap aranan sorular şu şekildedir;

1. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algıları ne düzeydedir?
2. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçiliklerinin önündeki engellere yönelik görüşleri nasıldır?
3. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin okul öncesi eğitimde yenilikçiliğin gelişimine dair önerileri nelerdir?

Yöntem

Bu çalışmada nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması deseni benimsenmiştir. Durum çalışması, çağdaş bir olgunun gerçek yaşam bağlamında araştırılması için kullanılan bir desendir (Yin, 2014). Durum çalışmaları, bir durumun küçük gruplarla birçok açıdan detaylıca ele alınarak incelenmesini hedefler (Creswell ve Clark, 2007). Durum çalışması türlerinden tanımlayıcı-betimleyici (descriptive) durum çalışmasına uygunluk gösteren bu çalışmada “durum” olarak okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algılarının belirlenmesi durumu betimlenmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmada, araştırma ve yayın etiğine uyulmuştur. Bu araştırma için Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Bilimsel Araştırma Etik Kurulu’ndan etik onay alınmıştır (Tarih: 22.09.2022, Sayı: 16/03).

Çalışma grubu

Bu çalışmada çalışma grubu bir devlet üniversitesinde öğrenimlerine devam eden okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinden belirlenmiştir. Araştırmada kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemi tercih edilmiştir. Kolay ulaşılabılır örnekleme yöntemi, çalışmada veri toplama sürecinin daha hızlı yürütülebilmesi için ulaşılabılır kolay ve yakın çevreden bir çalışma grubu seçilmesini hedeflemektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2021). Çalışma grubuna ilişkin dağılım Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Çalışma grubu

Sınıf	Cinsiyet	Kız		Erkek		Toplam
		F (Frekans)	% (Yüzdeler)	F (Frekans)	% (Yüzdeler)	
2.sınıf		15	46,9	2	6,2	17
3.sınıf		11	34,4	4	12,5	15

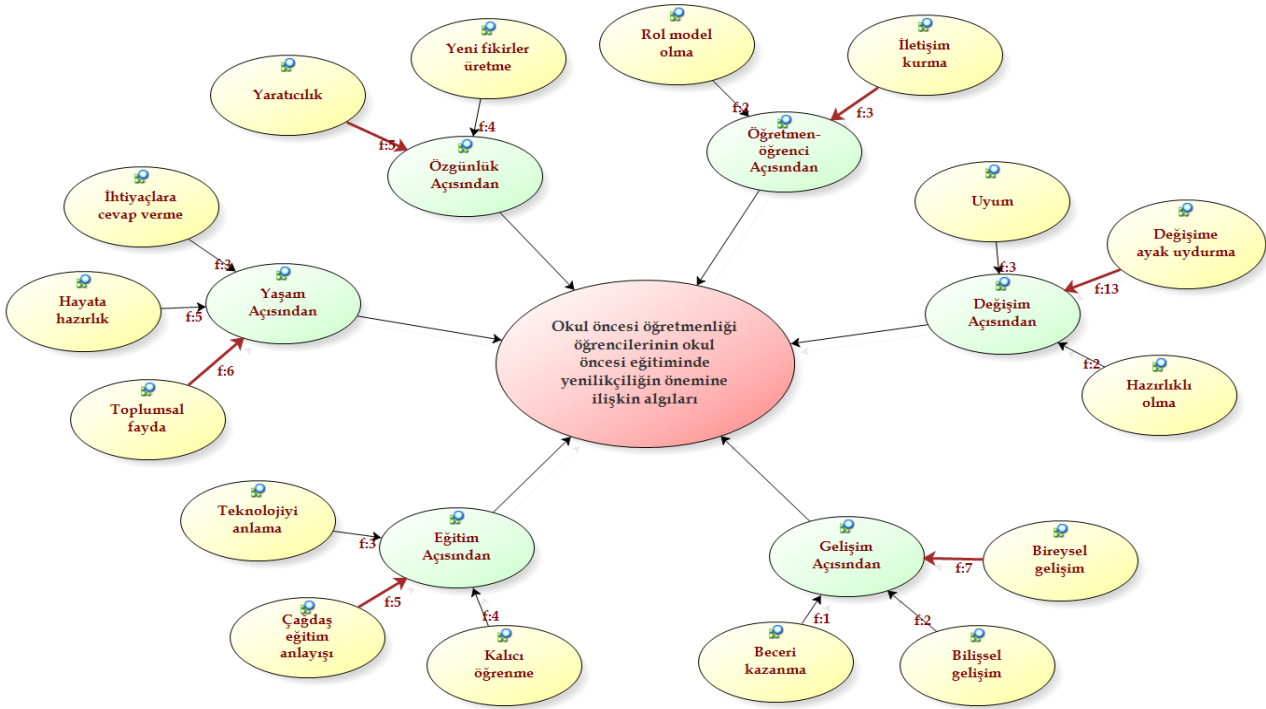
Tablo 1’e bakıldığında çalışmaya 2. ve 3. sınıfa devam eden 6’sı erkek 26’sı kadın olmak üzere 32 okul öncesi öğretmenliği öğrencisinin katıldığı anlaşılmaktadır.

Veri toplama aracı

Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçilik algılarının belirlenmesi amacıyla veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Bu formun ilk bölümünde öğrencilerin yaşı, sınıfı ile ilgili kişisel sorular yer almaktadır. Görüşme formu soruları hazırlanırken literatür detaylı olarak incelenmiş, alt problemler ışığında sorular oluşturulmuştur. Hazırlanan formda yer alan soruların değerlendirilmesi için alanında uzman iki okul öncesi eğitimcisine başvurulmuştur. Formda öğrencilerin bireysel yenilikçilik algılarının belirlenmesine yönelik soruların yanında, yenilikçiliğin okul öncesi eğitimindeki önemi ve önündeki engellere yönelik sorular da yer almaktadır.

Verilerin toplanması ve analizi

Araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu online şekilde okul öncesi öğretmenliği öğrencilerine sunulmuştur. Formun doldurulması yaklaşık 20 dakika sürmüştür. Araştırma kapsamında toplanan verilerin modelleştirilmesinde NVivo nitel veri analiz programı kullanılmıştır. Kavramlara ve ilişkili bağlantılara ulaşabilmek için veriler içerik analizi tekniğine uygun olarak çözümlenmiştir. Araştırmacı ile aralarındaki tutarlılığa bakılması için veriler ikinci bir okul öncesi eğitimi uzmanına sunulmuştur. Uzmanın veri setinin %10’unu tekrar analiz etmesi ile Miles ve Huberman (2015) tarafından önerilen kodlayıcılar arası güvenilirlik yüzdesi hesaplanmış, bu değer %81 olarak bulunmuştur. Görüş ayrılığı yaşanan kodlar üzerine tartışmalar yürütülmüş, fikir birliğine varılana kadar analiz sürdürülmüştür. Elde edilen verilerin

Şekil 2. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin okul öncesi eğitiminde yenilikçiliğin önemine ilişkin algıları

Şekil 2 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri sonucunda, öğrencilerin okul öncesi eğitiminde yenilikçiliğin önemine ilişkin algılarının; yaşam, gelişim, değişim, eğitim, özgünlük ve öğretmen-öğrenci açısından olmak üzere altı alt tema altında farklılaştığı görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin okul öncesi eğitimde yenilikçiliğin önemini yaşam açısından ele aldığı temada “toplumsal fayda” en fazla kodlanan görüş, “ihtiyaçlara cevap verme” en az kodlanan görüş olarak ortaya çıkmaktadır. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin okul öncesi eğitimde yenilikçiliğin önemini eğitim açısından ele aldığı temada ise “çağdaş eğitim anlayışı” en fazla kodlanan görüş olurken, “teknolojiyi anlama” en az kodlanan görüş olarak belirlenmiştir. Okul öncesi eğitimde yenilikçiliğin önemini gelişim açısından ele alındığı temada “bireysel gelişim” en fazla kodlanan görüş olarak karşımıza çıkarken, “beceri kazanma”nın ise en az kodlanan görüş olarak belirlendiği anlaşılmaktadır. Okul öncesi eğitimde yenilikçiliğin önemini değişim açısından ele alındığı temada “değişime ayak uydurma” en fazla kodlanan görüş olurken, “hazırlıklı olma” ise en az kodlanan görüş olarak belirlenmiştir. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin okul öncesi eğitimde yenilikçiliğin önemini öğretmen-öğrenci açısından ele aldığı temada “iletişim kurma” ve “rol model olma” şeklinde iki kod dikkat çekmektedir. Son olarak öğrencilerin okul öncesi eğitimde yenilikçiliğin önemini özgünlük bakımından ele aldığı temada “yaratıcılık” ve “yeni fikirler üretme” şeklinde iki kod dikkat çekmektedir.

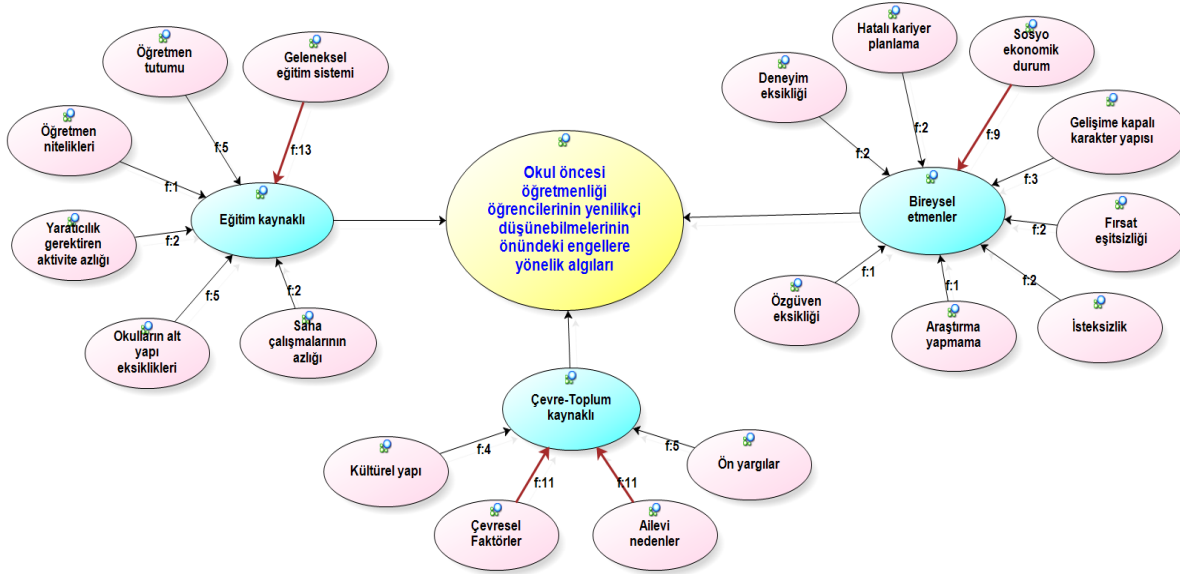
Bu konuda görüş belirten bazı okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri şu şekildedir:

Ö1, “Okul öncesinde 3-6 yaş grubu çocukları öğrenmeye, değişmeye ve gelişime aşıttılar. Gördükleri şeyleri hayatlarında uygularlar. Bu yüzden yenilikçi bir düşünce ile çocukları hayata hazırlamak onları gelişime değişime ve yaratıcılığa açık hale getirir.”

Ö2, “Okul öncesi eğitimde yenilikçi düşünmek bence önemlidir çünkü çok hızlı değişen ve gelişen bir çağdayız her şey sürekli yenileniyor ve gelecek nesiller yeniliğe daha açık bir şekilde büyüyor bu yüzden eğitimin kontrollü bir biçimde yenilikçi olması ve çocukları bu yönden tatmin etmesi gerekir. Eğer eğitim çağın gerisinde kalırsa çocuklar için yetersiz kalabilir.”

Ö25, “Değişen ve gelişen dünyada belli bir düşüncede ve sistemde takılı kalmanın insanı geriye götürdüğünü düşünüyorum. Problemlere yeni çözümler üretebilmek ve çağa ayak uyduran, sorgulayabilen, düşüncesini özgürce sunabilen, analitik düşünme kabiliyeti kazanmış çocuklar yetiştirmek için olmazsa olmaz bir şey bence. Çocuğun çevresini keşfetmesi, yeni şeyleri de gözlemleyip sorgulayabilmesi gerekir. Eski çağından kalma gelenek göreneklerle sınırlandırılmak hayal gücüne de sınır koymak demektir.”

Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçi düşünebilmelerinin önündeki engellere ilişkin algılarına yönelik görüşlerinden elde edilen model Şekil 3’te yer almaktadır.

Şekil 3. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçi düşünebilmelerinin önündeki engellere yönelik algıları

Şekil 3 incelendiğinde, okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri sonucunda, yenilikçi düşünebilmelerinin önündeki engellere yönelik algılarının; eğitim kaynaklı, bireysel etmenler ve çevre-toplum kaynaklı olmak üzere üç alt tema altında farklılaştığı görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçi düşünebilmelerinin önündeki engellerin bireysel etmenler olarak ele alındığı temada “sosyo-ekonomik durum” en fazla kodlanan görüş, “araştırma yapmama” ve “özüven eksikliği” ise en az kodlanan görüşler olarak dikkat çekmektedir. Öğrencilerin yenilikçi düşünebilmelerinin önündeki engellerin eğitim kaynaklı olarak ele alındığı temada “geleneksel eğitim sistemi” en fazla kodlanan görüş, “öğretmen nitelikleri” ise en az kodlanan görüş olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin yenilikçi düşünebilmelerinin önündeki engellerin çevre-toplum kaynaklı olarak ele alındığı temada “çevresel nedenler” ve “ailevi nedenler” en fazla kodlanan görüşler olarak belirlenirken, “kültürel yapı” ise en az kodlanan görüş olarak ortaya çıkmaktadır.

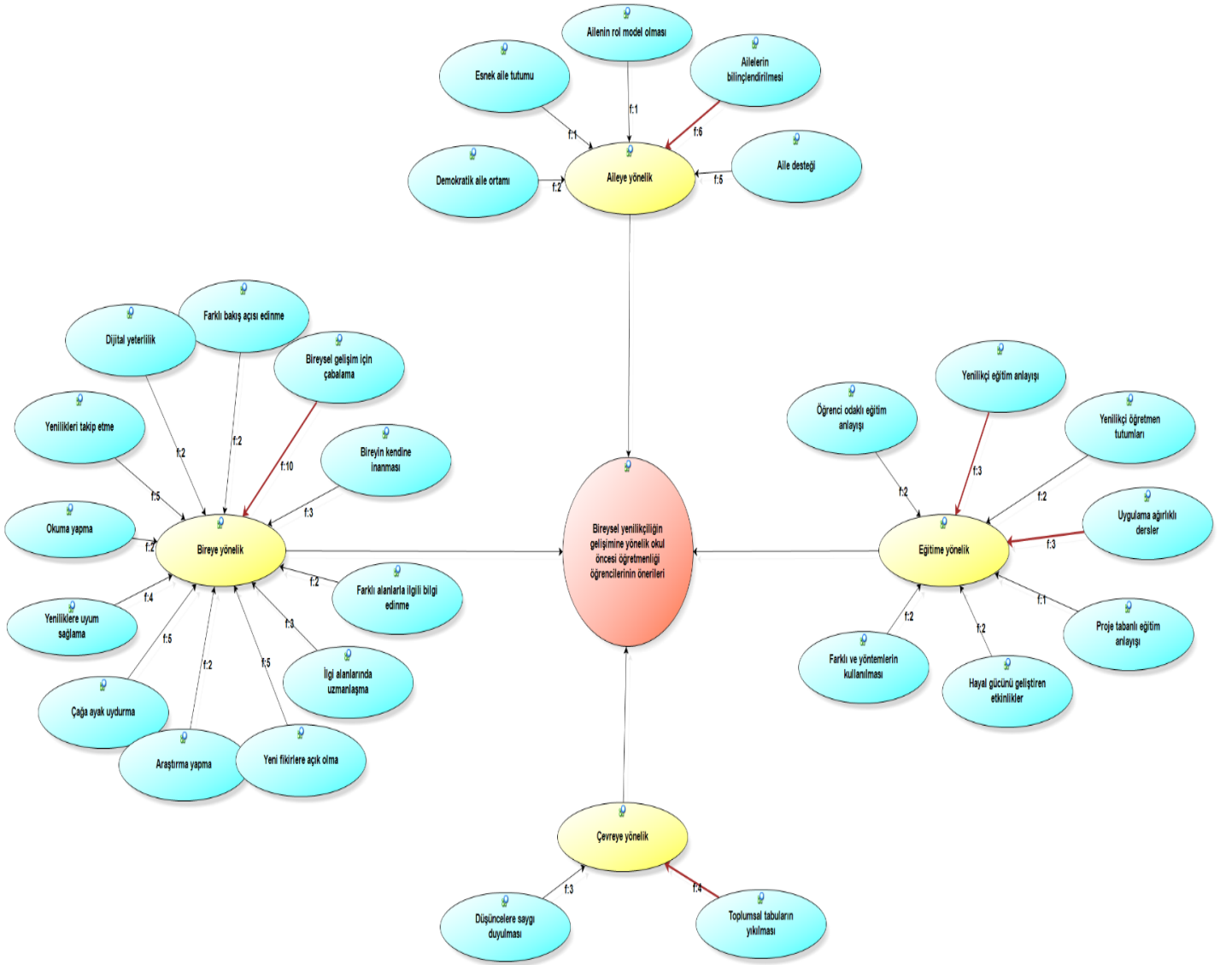
Bu konuda görüş belirten bazı okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri şu şekildedir:

Ö4, “Maddi imkanların yetersizliği, içinde yaşanılan ortam ve toplum etkili faktörler olabilir ama bence asıl olan kişinin kendisini yetiştirme tarzı ve gelişime açık bir birey olup olmamasıyla alakalı bir durum olduğunu düşünüyorum.”

Ö11, “Yaratıcı düşünme kabiliyetini geliştirecek aktivitelerden uzak kalmaları, kendilerini geliştirme çabası içinde olmamaları, internette veya hazır planlardan yararlanarak kendi yaratıcı etkinlik, günlük planlarını oluşturamamaları, günlük hayatta da aynı şekilde zaten var olanlardan yararlanmaları.”

Ö31, “Geleneksel tarzda yetişmiş aileler ve eğitimciler, kendi kalıplaşmış düşüncelerini çocuklarına ve öğrencilerine empoze etmeye çalışıyor. Bu duruma uyum sağlayan öğrenciler de yenilikçi düşünmeden uzaklaşıyor.”

Bireysel yenilikçiliğin gelişimi için okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin önerilerine ilişkin görüşlerinden elde edilen model Şekil 4’te yer almaktadır

Şekil 4. Bireysel Yenilikçiliğin Gelişimine Yönelik Okul Öncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Önerileri

Şekil 4 incelendiğinde, bireysel yenilikçiliğin gelişimine yönelik okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin önerilerinin; aileye, çevreye, bireye ve eğitime yönelik dört alt tema altında farklılaştığı görülmektedir.

Bireysel yenilikçiliğin gelişimine ilişkin okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireye yönelik önerilerinin olduğu temada “bireysel gelişim için çabalama” en fazla kodlanan görüş, “farklı bakış açısı edinme”, “dijital yeterlilik”, “okuma yapma”, “araştırma yapma” ve “farklı alanlar ile ilgili bilgi edinme” ise en az kodlanan görüşler olarak dikkat çekmektedir. Bireysel yenilikçiliğin gelişimine ilişkin okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin aileye yönelik önerilerinin olduğu temada “ailelerin bilinçlendirilmesi” en fazla kodlanan görüş, “ailelerin rol model olması” ise en az kodlanan görüş olarak belirlenmiştir. Bireysel yenilikçiliğin gelişimine ilişkin öğrencilerin eğitime yönelik önerilerinin olduğu temada “yenilikçi eğitim anlayışı” ve “uygulama ağırlıklı dersler” en fazla kodlanan görüşler, “proje tabanlı eğitim anlayışı” ise en az kodlanan görüş olarak dikkat çekmektedir. Bireysel yenilikçiliğin gelişimine ilişkin okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin çevreye yönelik önerilerinin olduğu temada “toplumsal tabuların yıkılması” ve “düşüncelere saygı duyulması” şeklinde iki kod dikkat çekmektedir.

Bu konuda görüş belirten bazı okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin görüşleri şu şekildedir:

Ö3, “Bireyler kendilerince yenilikçi olmak istese dahi eğitim şartları buna çok uygun değil. Her şey önümüze hazır bir şekilde koyuluyor. Örnekler veriliyor fakat uygulama yok. Bundan dolayı öğrencilere hayal gücünü kullanma fırsatı verilmeli. Ailelerimizin çoğu maalesef ki ya çok sorumsuz ya da çok otoriter. Bunun ortasını bir türlü bulamıyorlar. Bundan dolayı çocuk ne çok serbest bırakılmalı ne de aileler her şeyi kendileri yapmalı. Çocuğa bazı şeyleri kendi düşünüp uygulaması için fırsat verilmeli.”

Ö21, “Bireysel olarak ise insan asla merakını yitirmemeli. Merak etmeli, sorgulamalı, araştırmalı. Öğretilene “hmmm demek ki bu böyleymiş” dememeli. “Ama neden böyle, böyle olmasa ne olurdu ya da daha farklı ne olabilirdi” diye düşünmeli. Güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olup yeteneklerini geliştirmeli. Bildiğim ama benim de asla yeneemediğim bir şey daha var. Konfor alanı. İnsan konfor alanı edinmemeli. Orda kalmamalı. Bu bence insanı öldüren şey. Alışkanlıklar, her türlü bağımlılıklar bunların hepsi insanın ayağında bir pranga ve onu dibe çekiyor bence”.

Ö29, “Eğitim öğretim sürecinde en büyük yenilikçilik sürekli araştırıp öğrenmekle mümkün olur. Ailede yenilikçilik her bireyin, yeni fikir ve düşüncelerin topluca değerlendirilip uygulamasıyla olabilir. Toplumda yenilikçilik toplumsal normlar ve olumsuz gelenekler üzerine bir değişime yoğunlaşmak olabilir. Bireysel yenilikçilik ise en başta ele alınması gereken konudur. Çünkü yenilik önce kişinin kendinde başlamalı daha sonra kitlelere dönmelidir.”

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Bu başlık altında araştırmanın bulgularından elde edilen sonuçların literatür ışığında tartışılmasına ve elde edilen sonuçlar kapsamında belirlenen önerilere yer verilmiştir.

Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yarısından fazlasının kendilerini öncü olarak algıladıkları belirlenmiştir. Köroğlu (2014) araştırmasında okul öncesi öğretmen adaylarının “sorgulayıcı” kategorisinde yer aldıklarını ortaya koymuştur. Yılmaz (2013) ise araştırmasında, okul öncesi öğretmen adaylarının yarısından fazlasının düşük yenilikçilik düzeyine sahip olduğunu belirtmiştir. Kert ve Tekdal (2012) ve Koçak ve Önen (2012) araştırmalarında öğretmen adaylarının sorgulayıcı sınıfında yer aldıklarını tespit etmiştir. Araştırmayla benzer sonuca ulaşan Çeliköz ve Kölemen (2020) ise öğretmen adaylarının “öncü” düzeyinde yer aldığını ortaya koymuştur. Araştırmadan elde edilen bu sonuç öğrencilerin yeniliklere öncü olma konusunda lider olmaları bakımından güzel bir sonuç olarak değerlendirilmektedir. Öncü bireylerin toplumun diğer bireyelerine yenilikler hakkında bilgi verme yönü de öğretmenlik mesleği ile uyumludur. Bunun yanında araştırma sonuçlarına genel olarak bakıldığında öğrencilerin orta düzeyin üstünde yenilikçiliğe sahip oldukları görülmektedir. Araştırmadan elde edilen bu sonuç okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin gelecekteki eğitim süreçlerinde etkin bir şekilde olmasa da farklı yöntem ve tekniklere yer vereceklerine olan eğilimi göstermektedir. Ayrıca araştırma sonuçlarından okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin kendilerini yeniliklere kapamadıkları da anlaşılmaktadır.

Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçiliği yaratıcılıkla ilişkilendirdiği araştırmadan elde edilen sonuçlar arasındadır. West ve Farr (1990) yaratıcılık sürecini yenilikçilik sürecinin ilk aşaması olarak görmektedir. Deveci ve Kavak (2020) ise yenilikçiliğin yaratıcılık kavramını kapsadığını belirtmişlerdir. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçiliği, içerisinde yer alan yaratıcılık kavramı ile ilişkilendirmeleri kavramın yapısına dair fikir sahibi olduklarını düşündürmektedir. Öğretmenler tarafından hem yaratıcı hem de yenilikçi bakış açısının gelişiminin desteklenmesi, çocukların zihinde yeni bağlantılar ve yeni kapılar açılmasına öncülük edecektir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yeni fikirlere açık olarak, değişime ayak uydurarak yenilikçi eğitim anlayışlarının benimsenmesi gerektiğine ilişkin görüşleridir. Yenilikçiliğin doğumla birlikte değil, sonradan kazanılan bir bakış açısı olduğu kabul edilmektedir (Choi, 2004). Bu noktada bireysel yenilikçiliği etkileyebilecek en önemli faktörün eğitim olduğu düşünülmektedir (Çeliköz ve Kölemen, 2020). Okul öncesi dönemden itibaren benimsenen yenilikçi eğitim anlayışı ile doğru uygulamalar gerçekleştirilebilecek ve büyük adımlar atılabilecektir. Bu sebeple araştırmaya katılan öğrencilerin bu yöndeki algıları değerli görülmektedir.

Araştırmada okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçilik kavramını gelişim, değişim ve dönüşüm kavramlarıyla ilişkilendirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin meslekleri gereği sınıf içinde geliştirici bir rol üstlendikleri bilinmektedir (Apaydın, Vilkinas ve Cartan, 2011). Yaşadığımız yüzyılda değişim ve dönüşümden en çok etkilenen sistemlerin başında gelen eğitim sisteminin uygulayıcısı konumundaki öğretmenlerin hem kendi mesleki gelişimleri hem de öğrencileri için yaşam boyu öğrenme felsefesiyle, gelişmeye ve değişmeye ihtiyaç duyacakları aşıkardır (Watt, 2002). Tüm sistemlerde olduğu gibi eğitim sistemlerinde de değişim kaçınılmazdır (Kösterelioğlu & Demir, 2014). Tüm yenilikler değişimi mutlaka uygulamaktadırlar (Özpehlivan ve Alkan, 2018). Bu sebeple yenilikçiliği benimsemiş bireylerin de değişimle gelen gelişimin önünde durmak yerine, değişimin zorunlu kıldığı dönüşümün bir parçası olabilmesi gerekmektedir.

Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yenilikçiliği toplumsal fayda ile ilişkilendirdikleri belirlenmiştir. Bireysel yenilikçiliğin kelime anlamına bakıldığında bir yeniliği geliştirme, benimseme ve uygulama olarak tanımlanmaktadır (Yuan ve Woodman, 2010). Yenilik, bilginin ekonomik ve toplumsal yarar adına dönüşümü olarak da ifade edilebilir (Kalo, 2022). Yeni fikirler üretildiğinde, yayıldığında, kabul edildiğinde veya reddedildiğinde sosyal değişim gerçekleşmektedir (Rogers, 2003). Yeni fikirler ortaya atacak bireyler yetiştirerek sosyal faydaya dayalı

uygulamalar gerçekleştirmek eğitim sistemlerinin amaçları arasındadır (Kocasaraç, 2021). Bu yönüyle değerlendirildiğinde yenilik tanımının içinde toplumsal anlamda bir fayda durumu bulunmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin yenilik kavramının eğitimle sağlanan bu yönüne vurgu yaptıkları düşünülmektedir. Araştırmadan çıkan bu sonuç, bu bakış açısına sahip öğrencilerin gelecekte öğrencileri için toplumsal fayda adına yeni girişimleri destekleyeceklerini ve yeniliklerin öncüsü olmaya aday olabileceklerini düşündürmektedir.

Araştırmada okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin bireysel yenilikçiliklerinin önünde engel sayılabilecek bireysel, çevresel ya da eğitimden kaynaklanan olumsuz görüşleri tespit edilmiştir. Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin çevre, geleneksel eğitim anlayışları, fırsat eşitsizliği ve kişilik özelliklerinden kaynaklanan yenilikçiliğin önünde engel olabilecek birtakım etmenleri ortaya koydukları belirlenmiştir. Rerke ve arkadaşları (2019) araştırmalarında yenilikleri uygulamada ve öğretimde gerekli teknik koşulların eksikliği, yenilikçi faaliyetler için ödeme eksikliği, ebeveynlerin yeniliği reddetmesi veya ilgisizlikleri, yeniliğe teorik ve pratik hazırlık gibi bir takım içsel ve dışsal sorunlara vurgu yapmıştır. Erken çocukluk dönemindeki ilk formal eğitimin çocuğun gelecek yaşantısını etkilediği ve bundan sonraki yıllarda alacağı eğitimin de temelini oluşturduğu bilinmektedir (Jaskyte, Taylot ve Smariga, 2009). Diğer bir ifade ile geleceğin yaratıcı ve başarılı bireyleri, ilk etapta okul öncesindeki öğretmenlerin yenilikçi özelliklerinden etkilenmektedir. Bu sebeple okul öncesi öğretmenlerinin yenilikçi düşünce süreçlerine engel olabilecek bütün etmenlerin ortadan kaldırılması gerekmektedir. Bunun lisans yıllarında tespiti ise bu etmenlerin ortadan kaldırılması için oldukça değerli görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlar kapsamında geliştirilen öneriler şu şekildedir;

- Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin yeni fikirler üretebilecekleri projelere yönlendirilip yenilikçi bir anlayış geliştirmelerinin desteklenmesi,
- Okul öncesi eğitimden başlayarak öğrencilerin bireysel yenilikçilik algılarını geliştirici bilimsel etkinlikler düzenlenmesi,
- Üniversitelerde kurum içi yenilikçiliğin desteklenmesi için farklı kurumlarla işbirliklerinin sağlanması,
- Öğrencilerin yenilikçi anlayış geliştirmelerine engel olan etkenlere ilişkin gereken önlemlerin alınması,
- Gelecekte yapılacak araştırmalarda öğrencilerin bireysel yenilikçilik düzeylerinin karma bir araştırmayla daha detaylı incelenmesi önerilmektedir.

Araştırmacıların Katkı Oranı

Çalışma tek yazar tarafından hazırlanmıştır.

Destek ve Teşekkür

Yazar çalışma için herhangi bir finansal destek almamıştır.

Çıkar Çatışması

Yazar çalışmada herhangi bir çıkar çatışmasının bulunmadığını beyan etmiştir.

Kaynakça / References

Adair, J. E. (2007). *Leadership for innovation*. London: Kogan Page Publishing.

Adams, R., Bessant, J. & Phelps, R. (2006). Innovation management measurement: A review. *International Journal of Management Reviews*, 8, 21-47. <https://doi.org/10.1111/j.1468-2370.2006.00119.x>

Apaydin, S. & Güven, S. (2022). Pre-service teachers' evaluations of creativity in higher education. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 17(1), 58-87. <https://doi.org/10.29329/epasr.2022.248.4>

Apaydin, Ç., Vilkinas, T. & Cartan, G. (2011). Türkiye’de ortaöğretim okul öğretmenlerinin etkili liderlik belirleyicileri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 44(1), 107-129.

Ayvaz Can, A. (2020). Examination of the relationship between individual innovativeness levels and professional innovativeness tendencies of primary school teacher candidates. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 8(1), 1-17. <http://dx.doi.org/10.17220/mojet.2020.01.001>

Barak, M., Morad, S. & Ragonis, N. (2013, September). Students' innovative thinking and their perceptions about the ideal learning environment. *Proceedings of the 8th International Conference on Knowledge Management in Organizations*. Kaohsiung, Taiwan (pp. 111-125).

- Choi, J. N. (2004). Individual and contextual dynamics of innovation-use behavior in organizations. *Human Performance*, 17(4), 397-414. https://doi.org/10.1207/s15327043hup1704_3
- Cresswell, J. W. & Clark, V. P. (2007). *Designing and conducting mixed methods research*. Thousand Oaks CA: Sage.
- Çeliköz, M. & Kölemen, E. B. (2020). Attitudes and innovativeness level of pre-school teachers and teacher candidates towards mainstreaming. *Journal of Kirsehir Education Faculty*, 21(3), 1607-1649. <https://doi.org/10.29299/kefad.853997>
- Deveci, İ. & Kavak, S. (2020). Ortaokul öğrencilerinin yenilikçilik algıları ve yenilikçi düşünme eğilimleri: Bir keşfedici ardışık desen. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 346-378. <https://doi.org/10.14689/issn.2148-2624.1.8c.1s.15m>
- Erkoç, M. F. & Kert, S. B. (2013). A comparative study on entrepreneurship tendencies and individual innovativeness perceptions of pre-service teachers. *International Journal of Social Sciences & Education*, 3(4), 1085-1097.
- Goldsmith, R. E. & Foxall, G. R. (2003). *The measurement of innovativeness*. In L. V. Shavinina (Ed.), *The international handbook on innovation* (pp. 321-330). Oxford: Isevier Science.
- Grigoropoulos, J. E. & Gialamas, S. (2018). Educators leaders: Inspiring learners to transform society by becoming architects of their own learning. *International Journal of Progressive Education*, 14(5), 33-38. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2018.157.4>
- Huifeng, L. & Yunjie, S. (2017). Perspective on China's innovation ability from the main international evaluation report. *Journal of Science and Technology Management Research*, 37(15), 10-14. <https://doi.org/10.1108/GS-05-2018-0024>
- İncebacak, B., Tungaç, A. & Yaman, S. (2018). Sınıf öğretmenlerinin gözünden eğitimde yenilik ve inovasyon kavramlarına bir bakış: Metafor analizi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Türk Dünyası Uygulama ve Araştırma Merkezi Eğitim Dergisi*, 3(2), 19-29. 10 Eylül 2022 tarihinde <https://dergipark.org.tr/en/pub/estudamegitim/issue/39867/481261> adresinden erişilmiştir.
- Jaskyte, K., Taylor, H. & Smariga, R. (2009). Student and faculty perceptions of innovative teaching. *Creativity Research Journal*, 21(1), 111-116. <https://doi.org/10.1080/10400410802633673>
- Kalo, F. (2022). *Covid-19 pandemisi sürecinde sınıf öğretmenlerinin yenilikçi düşünme becerilerine ilişkin görüşleri* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Kert, S. B. & Tekdal, M. (2012). Comparison of individual innovativeness perception of students attending different education faculties. *University of Gaziantep Journal of Social Sciences*, 11(4), 1150-1161.
- Kılıçer, K. (2011). *Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik profilleri* (Yayınlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Kocasarac, H. (2021). Evaluation of innovativeness' status of teachers. *International Journal of Progressive Education*, 17(4), 79-98. <https://doi.org/10.29329/ijpe.2021.366.6>
- Koçak, C. & Önen, A. S. (2012). Öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik özelliklerine göre yansıtıcı düşünme eğilimlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 46-54.
- Koroğlu, A. Y. (2014). *Okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının bilişim teknolojileri özyeterlik alguları, teknolojik araç-gereç kullanım tutumları ve bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.

- Kösterelioğlu, M. A. & Demir, F. (2014). Öğretmenlerin bireysel yenilikçilik düzeyinin öğretmen liderliğine etkisi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 26(1), 247-255.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (2015). *Nitel veri analizi* (S. Akbaba Altun ve A. Ersoy, Çev. Ed.). Ankara: Pegem.
- Ottekin Demirbolat, A. (2006). Education faculty students' tendencies and beliefs about the teacher's role in education: A case study in a Turkish University. *Teaching and Teacher Education*, 22(8), 1068-1083.
- Özerbaş, M. & Kayabaşı, Y. (2019). Sınıf öğretmenleri ve sınıf öğretmen adaylarının bireysel yenilikçi profillerinin karşılaştırılması. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 17(2), 258-284.
- Özpehlivan, M. & Altan, S. (2018). Bilişim sektöründe dönüştürücü liderliğin, değişime direnç ve yenilikçiliğe etkisi: İstanbul ili örneği. *Electronic Turkish Studies*, 13(22), 417-436.
- Öztemel E. (2017, Ekim). Endüstri 4.0 ve sosyal etkileri (ss. 12), *International Symposium on Indutry 4.0 and Applications (ISIA 2017)*, Karabük Üniversitesi, Karabük, Türkiye.
- Pollock, K. (2008). The four pillars of innovation: An elementary school perspective. *The Innovation Journal: The Public Sector Innovation Journal*, 13(2), 2-17. Retrieved from http://www.innovation.cc/peer-reviewed/pollack_innovative2.pdf
- Rogers, E. M. (2003). *Diffusion of innovations* (5th Ed.). New York: Free Press.
- Rerke, V. I., Bubnova, I. S., Tatarinova, L. V., Zhigalova, O. V., Gordina, O. V. & Gordin, A. I. (2019). Motivational readiness of teachers to innovate in educational organization. Psychological aspect. *Revista Espacios*, 41(06), 28-36. Retrieved from <https://www.revistaespacios.com/a19v40n26/a19v40n26p08.pdf>
- Sun, C. & Shi, L. (2018). Model building of doctoral candidates' innovative ability tendency test based on gray target contribution theory. *Grey Systems: Theory and Application*, 9(1), 70-85. <https://doi.org/10.1108/GS-05-2018-0024>
- Sungur, O., Koç, R. & Dulupçu, M. A. (2014). Antalya'da tarım ve tarımla ilişkili firmaların inovasyon ve yerel aktörlerle işbirliği faaliyetlerinin analizi. *Tarım Ekonomisi Dergisi*, 20(1), 1-15.
- Taş, S. (2017). Innovation, education and global innovation index. *Bilge International Journal of Social Research*, 1(1), 99-123.
- Watt, D. (2002). The four pillars of innovation research project: How innovation occurs in high schools within the network of innovative schools. In *The Conference Board of Canada*. Retrieved from <http://www.bishops.k12.nf.ca/poster2004/fourpillars.pdf>
- West, M. A. & Farr, J. L. (Eds.). (1990). *Innovation and creativity at work: Psychological and organizational strategies*. Chichester: Wiley.
- Yeniay Üsküplü, Z. D. (2019). *Eğitim sosyolojisi açısından 21. yüzyıl becerileri Türkiye'de çocuk üniversiteleri modeli* (Yayınlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Yıldırım, F. S. (2017). Öğretmenlerin yapılandırmacı öğrenme ortamı hazırlama becerilerinin bazı değişkenler bakımından incelenmesi. *Eğitim, Bilim ve Teknoloji Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 15-24.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2021). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (12. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, N. (2013). *Okul öncesi öğretmen adaylarının bireysel yenilikçilik düzeyleri ve öğretim amaçlı bilgisayar kullanımına yönelik algılanan özelliklerin araştırılması* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ortadoğu Teknik Üniversitesi, Ankara.

Yin, R. K. (2014). *Case study research design and methods* (5th Ed.). Thousand Oaks, CA: Sage.

Yuan., F. & Woodman., R.W. (2010). Innovative behavior in the workplace: The role of performance and image outcome expectations. *Academic Management Journal*, 53(2), 323-342.